

“...หญิงชายเป็นของคู่กัน ถ้าแต่ละฝ่าย
ได้คู่ครองที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ
ก็จะทำให้แต่ละฝ่ายมีความสุข เกิดความ
ภาคภูมิใจในกันและกัน...”

หญิงในอุดมคติที่ชายควรเลือกมาเป็นคู่ครอง

บัวงาม ห่อแก้ว *

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5 เรื่องเงาะป่า ได้กล่าวถึง ชมพลารำพึงว่า
โลกนี้มีอะไรที่ไม่คู่ ได้เห็นอยู่ทั่วถ้วนล้วนเป็นสอง
ดวงจันทร์นั้นยังมีอาทิตย์ปอง เดินพบพ้องบางคราวเมื่อเข้าเย็น
รัชกาลที่ 5

หญิงชายเป็นของคู่กัน ถ้าแต่ละฝ่ายได้คู่ครองที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ ก็จะทำให้แต่ละฝ่ายมีความสุข เกิดความภาคภูมิใจในกันและกัน อยู่กันไปจนกระทั่งถึงไม่เท่ายอดทองกระบองยอดเพชร ในความหมายว่าอยู่กันไปจนแก่จนเด๋านั้นเอง

การอยู่ร่วมกันของหญิงและชายในสมัยก่อนต้องผ่านการเห็นชอบจากผู้ใหญ่ โดยผู้ใหญ่จะเลือกคู่ครองที่เหมาะสมให้แก่บุตรหลานของตนเอง ในฐานะที่อาบน้ำร้อนมาก่อน เพราะท่านเหล่านั้นเคยมีประสบการณ์ในการมีชีวิตคู่ ย่อมรู้ว่าบุคคลใดมีคุณสมบัติดีไม่ตีเพียงใด ถ้าผู้ใหญ่ท่านไม่เลือกให้ก็จะให้คำแนะนำในการเลือกหญิงและชายมาเป็นคู่ครอง โดยเฉพาะการเลือกหญิงต้องพิจารณาคุณสมบัติหลายอย่าง ถ้าไม่มีหญิงที่ต้องลักษณะ ก็ให้นอนคนเดียวอยู่เป็นกระเทยดีกว่าคบหญิงจิ้งไรมาเป็นลูกเมียดังคำประพันธ์ว่า

นอนเปลตีกหัวเจ้าเอ๋ย	อยู่เปรกระเทย	กอดหมอนอร์รีตีฟุ่
อดขำหาเงินใส่ถุง	ครั้นค่าเข้ามา	นอร์โสบายคลายใจ
ดีกว่าคบหญิงจิ้งไร	คอยคิขคอยไป	จะใดตั้งใจคิขปอง

คำสอนหญิงชาย

คำว่า “คอยคิขคอยไป” ของคำสอนข้างต้น ทำให้ผู้ที่คิดจะมีคู่ครองตระหนักได้ว่า การมีคู่ครองไม่ใช่ของ

* อาจารย์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ง่าย ๆ ที่จะผลิผลลาม่วนตัดสินใจอยู่ร่วมกัน บางคู่อยู่ร่วมกันกันหม้อข้าวไม่ทันดำก็มีอันต้องเลิกร้างกันไป หรือ บางคู่อยู่กันมาจนผมสองสีมีลูกด้วยกันเจ็ดคนแปดคนก็มีอันหย่าร้างกันไป เพราะได้คู่ครองที่ไม่ต้องลักษณะจึง ทำให้ต่างคนต่างทนกันไม่ได้

หญิงที่ต้องลักษณะจะต้องงามทั้งรูปร่างและกิริยามารยาท ดังโคลงสุภาษิต จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวไว้ว่า

หญิงใดรูปโฉมถ้อย	มรรยาท
เขียนอักษรพลัด	พินทุใหม่(ไม่)
พฤกษัตน์ใดปราศ	จากลูก นั้นฤ
ทั้งสามท่านกล่าวไว้	ห่อนฤงามเลย
	โคลงสุภาษิต

เนื้อหาจากเพลงกล่อมเด็ก ก็มีคำสอนสตรีให้ระมัดระวังกิริยามารยาท ไม่เดินทอดอย่างเหมือนนก ซึ่งเดินแบบกันกระดก ไม่งามดังคำประพันธ์ว่า

ลูกสาวเหอ	ลูกสาวของแม่ผู้ดี
อ้เดินอ้นตั้งแต่สักที	ลูกแม่ต้องระวังกิริยา
ไม่เดินทอดอย่างเหมือนนางนก	เดินกลับกันถกนะลูกหนา
ลูกแม่ต้องระวังกิริยา	ไปหน้าจะได้ดี

เพลงกล่อมเด็ก จ.นครศรีธรรมราช

และโคลงสุภาษิตก็กล่าวถึงสตรีและบุรุษได้ลางมีสุข เพราะสตรีมีกิริยาและรูปเป็นทรัพย์ สำหรับบุรุษก็มี ความเป็นทรัพย์ แม้ตายไปก็จะได้สมบัติบนเมืองสวรรค์ ดังคำประพันธ์ว่า

หญิงเอากิริยารูป	เป็นทรัพย์
ชายมีความรู้สรรพ	ทรัพย์ได้
สุขลาภบังเกิดมี	ในชั่ว นี้นา
ถึงปรโลกจักได้	สมบัติเมืองแมน
	โคลงสุภาษิต

คำสอนหญิงชายกล่าวถึงหญิงที่งามรูปร่าง ได้แก่รายละเอียดดังนี้เช่น ผิวเหลือง ริมฝีปากแดง ตาดำ ฟันดำ ผมดำ เล็บแดง ผิวเหลืองนูนนวล ทรวงอกงามเหมือนดอกบัว ไม่มีกลิ่นตัว ส่วนงามกิริยาได้แก่ การเดินเหมือนช้างที่ย่างเท้าเข้าโรง ดังคำประพันธ์ต่อไปนี้

ถาเจ้าจักหาคุณครอง	แลดูไต่ตอง	ลักคะโนโสศกศนา
เจ้าจงพินิจพิจารณา	หญิงใดโสกา	ผิวเนื้อเหลืองเหลืองเรืองรอง
ริมฝีปากสีแดงแสงสอง	เมื่อเจ้าเยื้องยอง	คฤชาย่างเทาเขาโรง
พิศเพียงเยี่ยงหยางช้างโขลง	เมื่อออกจากโรง	จะไปส่งส่งคังคา
หญิงใดขาวใสโสกา	ภิกษุเทศา	ลิพินผรอยแนบนอยนิมนัน
ดวงเนษเจ็ดกล่ำดำเดียน	กลืนกลับหับเหียน	แนบเนียรตาทรายใครจะปาร
หญิงใดเอวกลมส้มอ่อง	เรียงเรียบเปรียบปาร	ด่ากลับจับแสงแมงทอง

เล็บแดงเปรแสงเรืองรอง
คฤาบุศบันตันตัน

เนียน่วนละออง
กลืนเงาเย้ายวน

ถันนันทงเตาเยาญวน
หอมทวนจับใจโนะยะนา

คำสอนหญิงชาย

หญิงที่ชายไม่ควรจะนำมาร่วมห้องเชยชม ได้แก่หญิงที่มีลักษณะชั่วทั้งน้ำใจ รูปร่าง และกิริยามารยาท ดังรายละเอียดดังนี้ เช่น ใจดำ พุดหยาบ ชอบด่าทอหาขี้สามี เดินผีเท้าหนัก รูปร่างเหมือนชาย ผมหยิกเหมือนเงาะ ตาเหลือก ท้องโต ฟันใหญ่เหมือนยักษ์จนปากปิดไม่มิด เสียงเหมือนชาย กลืนตัวเหมือนสบา ผมแดงเหมือนสีกะปิปิ้ง หน้าอกใหญ่เหมือนนางยักษ์ เดินตัวไม่ตรง เดินเหมือนนก และเดินเหมือนหมาวิ่ง ดังคำประพันธ์ว่า

เจ้าเอ๋ยรำพึงให้ตี
ยิ่งได้นำใจจะล้ากา
ใจดัมสำหาวเจากัน
ยิ่งโดเจาปากคารม
ช้วนักมกมีผิวหลาย
นมชืหนาฟัว
รสกลืนสบาหมิ่นหันห้วน
ยิ่งโดหัวอกยกกวน
ยิ่งโดผมใส่คุดคู
ยิ่งนืช้วยนักรหนา
ยิ่งโดตาเกลาเลาไสย
ยิ่งโดยใจยกล้ำสามาร
ยิ่งโดยตีนมือสั้น ๆ
ยิ่งโดผมกุดคูลัง
ฟันฟางคฤาหยางกุมภกร
ยิ่งโดเดินไปยใหม่กรง
ยิ่งโดไหมมีสีแสง
ยิ่งโดขาวใสโสภา
ยิ่งโดผมแต้มแสรพี
เหลานี้น้ำใจฉลลากา
เจ้าเอ๋ยยาคิดมกใจ
แต่ล้วนยิ่งรายฉลลากา

จักหานารี
จะหริดกิริยา
เหนใหม่เปรผน
โวเวเลลม
เจายามักง้าย
โกหล่าส้มข้าว
เจายาลามล้วน
ครีตังอิสูน
เมื่อพิศหนาดู
เจายาเอ้ามา
ถาจักดูใครย
เมื่อเดินสะท้าน
รูปร่างหมั่นนั้น
ภุมมารตาง
ออกจากปากนั้น
ล่ห้วยง้วยง
ขาวจิตผิดแหง
สัพพะเสียงเจรจา
แดงคฤาเคี้ยจี
ยาโดเอ้ามา
เหลาญิงนี้ไสย
ยาโดเอ้ามา

เจ้าจงพินิตพิตจะนำ
ชั่วช้าบัดสิ้นครัน
เจายาปกครองสองสม
รูปร่างครีหยางผู้ชาย
เอ้ามาเปรเมียเสียตัว
กลืนตัวสบาอายใหม่นวน
เอ้ามาเปรเมียเสียสุน
นนทรีที่เฝ้าปากประตู
ม้วนหยุคฤาผมเง้าปะปา
ร่วมรักเปรเมียเสียกาย
แลเหมือนจะเลือกเหลือกลาร
กระต๊อบสุทธาสากรร
แลดูแขงขันหมั่นคง
รูปทรงแกลั่วกลาชากัน
ปากนั้นจะปิดไหมลง
โยกโยญักตัวหัวเคลง
สบาเอือนเหมือนแรงเหมือนกา
คฤาเสียงผู้ชายไหมติ
เดินหย่างย่างนทหยกหมา
ร่วมรักเปรเมียเสียกาย
เจายาโดคบเหลัยหนา
ร่วมทองสุสมชมเชย

คำสอนหญิงชาย

การหาหญิงที่ต้องลักษณะทุกอย่างหายาก ถ้าพอประมาณปานกลาง ไม่ดีมากและไม่ร้ายมากก็พอจะหาได้ สุดแต่ใครจะชอบอย่างไร หรือบางทีอาจมองข้ามข้อบกพร่องอีกฝ่ายหนึ่ง เพราะไม่มีใครที่จะสมบูรณ์แบบไปเสียทุกคน หากชายใดโชคดีได้หญิงที่เป็นเบญจกัลยาณีก็น่ามีความสุขไปจนตาย ดังคำประพันธ์ว่า

เบญจกัลยาณีนี่ชื่นใจ

ถ้าได้ใครอยู่กันจนวันตาย

บทกวีสอนศิษย์

หนังสืออ้างอิง

- คำสอนหญิงชาย บุคขาว สถาบันทักษิณคดีศึกษา ได้รับเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2526 ไม่ปรากฏที่มา ชำรด
โคลงสุภาษิต : วรรณกรรมแห่งนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช. ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช, 2527.
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. เงาะป่า. ธนบุรี. โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2512.
วิมล คำศรี. ภาษิตและสำนวน : วรรณกรรมมุขปาฐะเมืองนครศรีธรรมราช การศึกษาเชิงวิเคราะห์. นครศรี-
ธรรมราช. โรงพิมพ์ไทม์พริ้นติ้ง, 2540.

